

Chodský pes

Svenska Chodský pesklubbens raskompendie

FCI-nummer 364.

FCI-standard på engelska publicerad 2019-05-07.

FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2019-02-20.

Översättning fastställd av SKKs arbetsgrupp för standardfrågor 2019-06-12.

Kompendiet framtaget för domarkonferens den 18 – 20 oktober 2019.

Statyn Chodský pes står på toppen av Hrádek nära Újezd, ca 4 km från Domažlice i västra Tjeckien. Betongstatyn är en av Michal Olšiak största statyer, 3,8 m hög och 8,1 m lång, färdigställd den 28 maj 2011. Statyn är ihålig, så du kan även komma in i den.

Detta kompendie är sammanställt för Svenska Chodský pesklubben av Yvonne Brink tillsammans med Håkan Sjödin och Åsa Tiderman.

Rasklubben riktar ett tack till Lenka Metelkova Tjeckien som har bistått med bilder och kommentarer. Lenka Metelkova är rasdomare och uppfödare av Chodský pes.

Victoria Johansson har varit behjälplig med kontakterna med Tjeckien och har översatt material från tjeckiska till svenska.

Rasklubben framför ett tack till alla övriga som bidraget med material och foton för att få till stånd det första kompendiet på Chodský pes.

Ursprung och Historia av Åsa Tiderman.

Under 1100-talet gick gränsen mellan Tjeckien och Tyskland igenom regionen Chodsko. Gränsen var viktig ur handelssynpunkt. Vid den här tiden ansvarade Chodskofolket för gränsskyddet och patrullerade gränsen med Chodský pes liknande hundar (pes betyder hund på tjeckiska). Hundarna har omnämnts i berättelser och historier som trogna, modiga och lojala. Därför är det inte förvånansvärt att Chodernas fana bär siluetten av ett hundhuvud. Det stiliserade hundhuvudet är sedan länge en tjeckisk symbol för försvarsvilja. Choderna ansvarade för gränsbevakningen fram till 1600-talet men i takt med att bevakningen fick minskad betydelse avtog även intresset för avelsarbetet kring regionens Chodský pes liknande hundar. Glädjande för oss behöll Choderna sina hundar och använde dem på senare tid som gårds- och vallhundar.

Bilden från ca 1915 fotograf okänd.

År 1982 skickade dr. Vilem Kurz (känd professor i kynologi) bilder av olika hundraser till ing. Jana Findejs. Findejs blev speciellt intresserad av fotografierna av en långhårig herdehund. 1984 publicerades en artikel i en kynologisk (läran om tamhunden som djur och som redskap i människans tjänst) tidskrift och rasen o rasstandarden godkändes.

Detta framkallade ett intresse från flera hundägare av rasen chodský pes som hörde av sig. Omedelbart togs det första steget som skulle leda tillförnyelse av den lokala hundrasen. Man valde ut ett antal individer som matchade de egenskaper som var typiska för chodskýn och man gjorde en professionell bedömning av det första paret och följde upp gamla bevarade dokument i form av skrivet material och konstverk i original. 1985 föddes den första kullen i en strikt kontrollerad rasutvecklingsstrategi där man plockat fram 3 individer som man tyckte hade både utseende, storlek samt mentalitet som man ville ha för att främja den ”nya” rasen. Individerna som valdes ut hade de karakteristiska korta upprätt stående öron rikligt pälsade med tunn fin fjunpäls, långhårig med tät underull, svart färg med klar black and tan teckning. Individerna hade också det speciella temperament och karaktär som krävdes för en arbetande familjehund.

År 2000 stängdes stamboken för att ta in nya individer utan stamtavla.

År 2010 godkände svenska kennelklubben chodský pes som ny ras.

Denna historiskt dokumenterade ras föll nästan i glömska precis som många andra raser under efterkrigstiden. Detta till trots har rasen överlevt till modern tid med mycket små exteriöra avvikelser, vilket bedöms utifrån de många avbildningar som finns runt om i Tjeckien. Ett fåtalentusiaster försökte ca 1948 att sammanställa ett dokument avseende rasens standard med syfte att få rasen erkänd hos FCI*.

Emellertid var inte detta möjligt.

Rasen har en anrik historia och är kanske en av världens äldsta kända raser för bevaknings- och patrulltjänst. Hundarna användes även som vallhundar. Efterforskning har funnit stöd för att det fanns ett aktivt avelsarbete i Chodsko av en Chodský pes-liknande ras redan under 1500-talet.ca

Rasen är en allroundhund som passar de flesta typer av aktiviteter och hundsporter. I Tjeckien används de fortfarande som arbetande vallhundar men är också framgångsrika inom andra grenar såsom IPO, freestyle, bruks, lydnad, samt räddningshundar.

Från starten av regenereringen så var huvudmålet att få friska, motståndskraftiga hundar, livliga och pigga med mycket arbetsglädje, utmärkt vakt och en följeslagare i alla situationer för många olika intresseområden och en aktiv familjehund.

Utmärkta huvuden

Hane

Tik

Kommentarer:

Två mycket typiska huvuden med bra förhållanden, vackert uttryck. Mandelformade ögon. Vackert uttryck med de rätta öronen, öronen är korta och basen är inte för bred, välklädda och tätt satta.

Ursprungsland/hemland: Tjeckien.

Användningsområde: Vall- och brukshund.

Klassifikation: Grupp 1, sektion 1. Med arbetsprov

Bakgrund/ändamål:

Chodský pes historia beskrevs av författaren Jindrich Simoon Baar.

I sitt verk, som hyllar regionen Chodsko, (1923-1924) beskriver han hundar från Sumava-området vilka han kallade Chodský.

Dessa välbalanserade hundar användes för att vakta, försvara liksom för att ringa in kreatur. Det finns en mängd historier och illustrationer som är kopplade till området Chodsko. Bl.a. skriver en J.A.Gabriel 1864 om Chodsko, att dess befolkning fått smeknamnet "hundhuvuden" beroende på att deras regionsvimpel illustreras med ett hundhuvud i silhuett vilket liknar en vallhund med ståndöron och stor pälsman – deras trofasta beskyddare av hus och hem. Förekomsten av en långhårig vallhund som var en tillitsfull vakthund beskrivs av en A. Jirásek i romanen "Hundhuvudena" illustrerad av Mikoás Als.

Man kan förstås inte hävda att ovanstående dokument stipulerar fakta om ursprunget till dagens chodský pes. Det är bara historisk bakgrund till att det existerat en väletablerad typ av vallhund vars ursprung finns inom den tjeckiska regionen.

Helhetsintryck

Chodský pes skall vara en medelstor vallhund med rektangulär kroppsform. Rasen skall ha lång päls med riklig underull vilket gör pälsen vädertålig.

Kroppsformen skall vara utomordentligt harmonisk. Kroppen skall vara kompakt, väl samlad och ha mjuka linjer. Rasen karaktäriseras av den välbalanserade kroppsbyggnaden, korta öron, elegant, välformad och lång hals, hög manke och ymnig, lång päls.

Rörelserna skall vara lätta och fria. Hela kroppsformen, från nacke till svans skall vara sammansatt av mjuka linjer.

Viktiga måttförhållanden

Förhållandet mellan mankhöjd och kroppslängd (mätt från skulderspets till sittbensknöl) skall vara som 10:11.

Kroppsdjupet skall motsvara halva mankhöjden. Nospartiet skall vara något kortare än halva huvudets längd.

Uppförande/karaktär

Chodský pes skall vara livlig med snabba reaktioner som dock inte är hetsiga. Rasen är lugn och lättlärd, uppmärksam, kontrollerad och vänlig till sättet. Den är en kravlös, hängiven och mycket trogen familjehund. Den är också orädd med starka nerver och synnerligen vaksam samt känd för sin livliga läggning utan tecken på nervositet. Rasen har utmärkt luktsinne.

Huvud

Huvudet skall som helhet ha ett nobelt utseende och vara i proportion till kroppen. Det skall inte kunna uppfattas som grovt eller för tunt.

Huvud Kommentarer

Hanar

1. För stora öron som är för brett ansatta och för dåligt behårade. Ljusa ögon
Som helhet grovt. (Schäfer)

2. Maskulint huvud, något brett ansatta öron men bra storlek och behåring. Något ljusa ögon.

3. Bra huvud och uttryck. Något långa öron med bra behåring.

Huvud kommentarer

Tikar

Fyra tikar med bra uttryck.

Nr 1 har något stora men väl behårade öron. Nr 2 har ett vackert harmoniskt uttryck, väl placerade och behårade öron. Nr 3 Tiken är ung men har stora öron.

Nr 4 har ett harmoniskt uttryck men något stora och något brett ansatta öron som är väl behårade.

Samtliga har ett mycket bra Chodský pes uttryck.

Skallparti

Skalle

Skallen skall vara flat och gradvis smalna av mot ögonen, bredden avtar vid det svagt markerade stopet. Nackknölen skall skönjas men inte vara uttalat markerad. Ögonbrynsbågarna skall vara tydligt markerade, dock inte uttalade. Huden på kraniet skall ligga stramt och vara täckt av kort, tjock och slät päls.

Stop

Stopet skall vara tydligt markerat, men varken för djupt eller för flackt.

Ansikte

Nostryffel

Nostryffeln skall vara medelstor, utfylld, svartpigmenterad och ha öppna näsborrar.

Nosparti

Nospartiet skall vara något kortare än skallen. Nosryggen skall vara plan (rak) och nästan parallell med skallens överlinje. Nospartiet skall kilformat smalna av mot nostryffeln.

Läppar

Läpparna skall vara strama, torra och ligga tätt an och ha fasta mungipor.

Käkar/tänder

Käkarna skall vara proportionerliga, starka och långa och gradvis smalna av mot nostrifyfeln. Tänderna skall vara friska, vita och regelbundet placerade i saxbett. Molarerna skall passa in exakt och incisiverna skall nudda varandra. Betet skall vara fulltaligt. (Undantaget PM1 och M3)

Kinder

Kinderna skall vara torra och täckta av stram muskulatur. Huden skall vara slät, tätt intilliggande, den får inte vara lös under ögonen.

Ögon

Ögonen skall vara medelstora, mandelformade och något snedställda. De skall inte vara utstående eller djupt liggande. Färgen skall vara brun och ögonkanterna skall sluta väl an. Ögonen skall vara klara med energiskt och ändå tilltalande uttryck.

Öron

Öronen skall vara korta, upprätta och framåtriktade. De skall vara högt och tätt ansatta. Formen skall vara trekantig med bred bas och med örontippar som är antingen spetsiga eller svagt rundade. Öronmusslan skall vara täckt av lång, tjock päls som är borstig, speciellt runt öronbasen och efter öronkanterna. Den karakteristiska formen på huvud, öronens korrekta ansättning, storlek och hur de långhåriga öronen bärs påvisar den korrekt rastypen.

För stora, dåligt behårade och för brett ansatta öron.

Något stora men väl behårade öron.

Bra öron

Utmärkta öron

Hals

Halsen skall vara lång, mycket flexibel och välburen med eleganta linjer. Den breddas något mot skulderpartiet. Nacklinjen bildar en 45 graders vinkel mot horisontalplanet. Halsen skall vara täckt med lång, tjock päls.

Kropp

Överlinje

Överlinjen skall vara stram och plan.

Manke

Manken skall vara accentuerad och ligga något högre än rygglinjen.

Rygg

Ryggen skall vara plan, stram, inte för lång och slutta mjukt ned från manken mot länden.

Ländparti

Länden skall vara kort, elastisk, välmusklad och jämnt ansluta till bakpartiet.

Kors

Korset skall slutta något från ryggen mot svansansättningen, utan avbrott.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara oval i genomskärning. Den övre delen skall vara trubbig och den undre spetsig. Bröstkorgen skall inte nå nedanför armbågarna. Revbenen skall vara något välvda, men inte tunnformade.

Underlinje och buk

Underlinjen skall vara stram och uppdragen.

Svans

Svansen skall bäras naturligt med svag böj. När hunden blir upplivad kan svansen höjas i nivå med ryggen. Den skall vara ymnigt täckt med päls och nå till hasorna. Svansen skall inte kuperas.

Extremiteter Framställ

Skulderblad

Skulderbladen skall vara långa, muskulösa, tillbakalagda och intilliggande. Vinkeln mot överarmen skall vara cirka 90 grader.

Överarm

Överarmarna skall vara rak och välutvecklad.

Armbåge

Armbågarna skall peka bakåt och varken vara inåt- eller utåtvridna.

Underarm

Frambenen skall vara raka, sedda från alla håll och med välutvecklad, torr muskulatur.

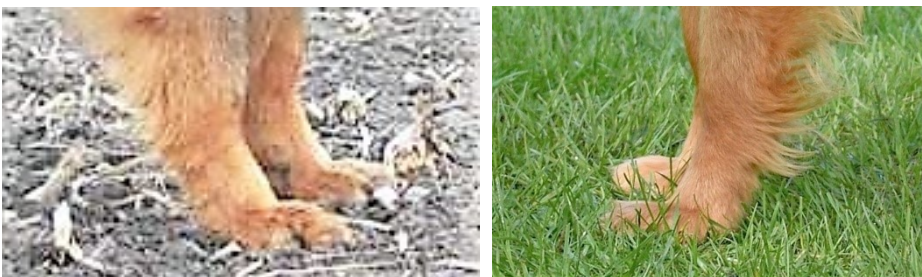
Handlov

Handlovarna skall vara strama.

Mellanhand

Mellanhänderna skall vara stadiga, långa och inte för abrupt vinklade.

Kommentar nedan: T.v. något mjuka mellanhänder t.h. Bra mellanhänder.

Framtassar

Framtassarna skall vara slutna och fasta och med starka klor och trampdynor vilka skall ha svart pigmentering.

Bakställ

Helhet

Bakstället skall vara välvinklat både i knä- och hasled och rakställt och parallellt sett bakifrån.

Lår

Låren skall vara starka och kraftigt musklade.

Knäled

Knälederna skall vara fasta, musklade och ha 120 graders vinkel.

Underben

Underbenen skall vara musklade och starka

Has/hasled

Hasorna skall vara kraftiga och stadiga.

Mellanfot

Mellanfoten skall vara kraftig

Baktassar

Baktassarna skall vara slutna och fasta med flexibla och starka tår. Klor och trampdynor skall ha svart pigmentering.

Rörelser

Den naturliga gångarten är ett marknära trav. Rörelserna skall vara lätta, smidiga och ha lång räckvidd.

Hud

Huden skall vara stram och intilliggande över hela kroppen. Den skall vara mörkt pigmenterad.

Päls

Pälsstruktur

Kroppen skall vara täckt av den långa, tjocka och glänsande pälsen vilken har en grov struktur. Päslängden skall vara 5-12 cm. Den skall vara rak eller svagt vågig och intilliggande, endast på nacken och bröstet är den något mer öppen. Den välutvecklade underullen skall vara kortare och mjukare. Öronmusslan skall vara täckt av lång, tjock päls som är borstig, speciellt runt öronbasen och efter öronkanterna. Pälsen är särskilt lång på nacken, ryggen och på baksidan av låren och hasorna där den är något vågig. Svansen är kraftigt behårad och har långa, något vågiga fransar på undersidan. Kort, slät päls finns endast i ansiktet, på öronspetsarna och på framsidan av benen.

Färg

Svart till metallsvart med riklig tanteckning, Ju rikigare, mättat roströd tanteckningen är desto bättre. De typiska tantecknen skall, när de är fullt utbredda, finnas på insidan av öronen; ovanför ögonen; på kinderna och nospartiets sidor och ner på strupen; som två ellipsformade fläckar på bröstet avskilda från teckningen på strupen; på insidan av låren; på baktassarna, mellanfötterna och upp till haslederna; på framtassarna och upp på frambenen till armbågarna; under svansen och runt anus.

Storlek och Vikt.

Mankhöjd

Hanhundar	52 – 55	Vikt 19 – 27 kg.
Tikar	49 – 52	Vikt 17 – 24 kg.

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- Stop som inte är väl markerat.
- Svaga käkar
- Mankhöjd + - 2 cm från standarden.
- Rygg som är för lång eller för kort.
- Blek färg på tanteckning.
- Övertecknad tanmarkering.
- Vit bröstfläck (tolereras upp till 3 cm storlek).

Allvarliga fel

- Öron som är stora, mjuka eller brett placerade.
- Kort hals.
- Tunntformad eller flat bröstorg.
- Armbågar som är utåt- eller inåtvridna
- Branta skulderblad
- Mjuk rygg eller karprygg
- Veka hasor, kohasighet
- Brant kors
- Bundna rörelser
- Svans som är böjd över rygglinjen
- Lockig päls.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter.
- Mankhöjd hos hanhund under 50 cm eller över 57 cm.
- Mankhöjd hos tik under 47 cm eller över 54 cm.
- Alla avsteg från saxbett.
- Färre än 42 tänder (bortsett från PM1 och M3).
- Mycket blekt gul ögonfärg.
- Hängande eller fladdrande öron.
- All annan pälsfärg än svar med tanteckning.
- Teckningar på andra ställen än beskrivna i standarden.
- Korthårig eller avsaknad av underull.
- Fullständigt avsaknad av tantecken.

Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas i avel.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Hundar med kommentarer.

Kommentar:

Hane med typiskt huvud med korrekt könsprägel. Korrekt längd och bredd, bra stop. Korrekta öron men något brett ansatta. Ögon ua, Pigment skulle önskas något mörkare, Något lösa läppar. Korrekta tecken med medium mättat pigment. Välpälsad. Korrekt kroppsform med korrekt över och underlinje.

Kommentar:

Rätt kroppsformat.
Ett typiskt hanhundshuvud.
Välpälsade öron men med en (för) bred bas.
Korrekt form på ögat.
Bra över och under linje. Tantecknen i huvudet något utbrett. Bra päls Bra benstomme och vinklar.

Kommentar:

Rätt format på kroppen. Vacker överlinje. Välpälsad. Något långa öron som är välpälsade. Nosen längd ok. Markeringarna är otydliga på bröstet något ljus pigmentering. Bra benstomme.

Kommentar:

*Bra format på kroppen.
Välvinklad front. Bra förbröst
Vacker överlinje.
Bra längd på nospartiet.
Välpälsade öron.
Medelkraftig benstomme.
Välvinklad*

Kommentar:

*Lång kropp, huvud med längre och smalare nosparti.
Något långa och brett ansatta öron som är välpälsade.
Huvudet i sin helhet påminner alltför mycket om en
annan ras. (Schäfer)
Bra förbröst. Utbredda, rikligt synliga markering/tecken
även på låren. Medelkraftig benstomme och mjuka
mellanhänder. Något kort päls*

Kommentar:

*En genomsnittlig individ.
Bra kropp men underställd. Bra benstomme.
Brett ansatta, stora öron med bra
pälsbehåring. Bra ögonfärg. Bra längd på
nospartiet. Tecknen är utbredda och färgen
något ljus. Bra benstomme Kort päls.*

Kommentar:

Bra kropp men något långsträckt.

Feminint huvud

Stora öron Mörka ögon

Bra kors. Rak överarm Medelkraftig benstomme

Markering/Tecken OK

Tantecken i mellanfärg.

Kommentar:

Vackert välskuret huvud med korrekta öron, placering och behåring.

Ljusa ögon. Bra noslängd, kan dock på bilden uppfattas som något smal.

Välkroppad med bra

benstomme och tillräckliga vinklar.

Bra päls och färg.

Kommentar:

Välkroppad med vacker överlinje.

Feminint huvud.

Välpälsad.

Markeringen är något otydlig på bröstet. Bra benstomme och

Vinklar

Kommentar: Bilden visar bra steglängd.

RAS Exteriör

Här har rasklubben fokuserat på några detaljer som kan ge felaktig typ/storlek.

Storlekar: Standarden är generös, hanar 52-55 +/- 2 cm, tikar 49-52 +/- 2cm.

Vi behöver vara uppmärksamma på stora hundar vilket inte är önskvärt. Blir hundarna överstora är risken att den smidighet rasen besitter i arbete blir lidande.

Hanhund under 50 cm och över 57 cm och tikar under 47 cm över 54 cm är diskvalificerande enligt standard

Huvuden: Alltför grova huvuden skall inte premieras då rasen tappar sitt rasspecifika uttryck

Kropp: Rasklubben poängterar att rasens kroppsform skall vara utomordentligt hamonisk, kompakt, väl hopkommen och ha mjuka linjer.

Arbete. Chodský pes är en mycket duktig brukshund inom flera områden. Räddningshund, tjänstehund, Bruksprov, Lydnad, Agility, Nosework m.m. Chodský pes är mycket duktig att använda sin "näsa" d.v.s. att spåra, leta saker, jobba med specialsök.

Svenska Chodský pesklubben 2019.

